

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ

Рўйхатга олинди
№ МО 3-198
201 7 йил

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта
махсус таълим вазирининг
2017 йил 24. август даги
сонли буйруғи билан
таъдиқланган

“Харбий тиббиёт”

йўналиши бўйича олий таълим муассасалари педагог кадрларини
кайта тайёрлаш ва малакасини ошириш курсининг ўқув дастури

Тошкент – 2017

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI
ОЛИЙ ВА Урта МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ

Қирриш

ОЛИЙ ТАЪЛИМ ТИЗИМИ ПЕДАГОГ ВА РАХБАР КАДРЛАРИНИ
КАЙТА ТАЙЁРЛАШ ВА УЛАРНИНГ МАЛАКАСИНИ ОШИРИШНИ
ТАШКИЛ ЭТИШ БОШ ИЛМИЙ - МЕТОДИК МАРКАЗИ

ТОШКЕНТ ТИББИЁТ АКАДЕМИЯСИ ХУЗУРИДАГИ ПЕДАГОГ
КАДРЛАРНИ КАЙТА ТАЙЁРЛАШ ВА УЛАРНИНГ МАЛАКАСИНИ
ОШИРИШ ТАРМОК МАРКАЗИ

Қайта тайёрлаш ва малака ошириш курсининг ўқув дастури Олий ва
ўрта махсус, касб-хўрлар таълими бўлашчилари бўйича ўқув-ўқувий
бағдатималар фаолиятини мувофиқлаштирувчи келишилнинг
2018 йил 18 август оқси 4 - сонли баённомаси билан

таъкидланган.

Тузувчилар:

“Ўзбекистон Республикаси Президентининг асрабларда
жамият ривож ва таълим-тарбия масалалари” мودулун;
с.ф.д. проф. И.Эргашев, ф.ф.д. проф. М.М.Қаххарова.
“Таълим-тарбия жараёнида тарбия ташкил этишнинг
конунчилик ҳужжатлари” мودулун; ю.ф.д. доц.
В.Топилдиев, ю.ф.д. доц. О.Х.Наврўзиев.
“Инновацион таълим технологиялари ва педагогик
компетентлик” мودулун; п.ф.д. проф. Н.А.Муслимов, п.ф.д.
М.Т.Мирзолиева, ўқитувчилар Н.А.Шамхатов,
К.Рисқуллова.
“Электрон педагогика асослари ва педагогик шахсий,
касбий ахборот майдонини лойиҳалаш” мودулун; ф.м.ф.н.
доц. Х.Холматов, катта ўқитувчилар В.Хамидов,
М.Файзиёва, ўқитувчилар Т.Шаймардонов, А.Обидов.
“Амалий хорражий тил” мودулун; катта ўқитувчилар,
У.Г.Исоева, Ф.Войтецкиева; Ўзбекистондан Британия
Кенгашининг еткази мутахассислари.
“Олий таълим жараёнида бошқаришда тизимли тахлил
ва карорлар қабул қилиш технологиялари” мودулун;
ф.ф.д. проф. Р.Самаров, п.ф.н. Х.М.Алимов, ф.м.ф.н. доц.
А.З.Каримов.
Махсус фанлар бўйича: Хорражий эксперт, Хан Дюк Чонг
(Жапоний Корса)
Ишчи гуруҳ: Ш.А.Боймуродов, У.Б.Беркенов
Н.М.Нуриласова, т.ф.д. проф. Х.Э.Шайхова, т.ф.н. доц.
Г.С.Атамона, т.ф.н. доц. З.Ф.Умарова.
Таъриф вазири: Марказий харбий киник госпитали
бошлиги тиббий хизмат полковниги
Х.Х. Раҳимқулов

Таърифчилар:

Музаффа вазири: Марказий харбий киник госпитали
бошлиги тиббий хизмат полковниги
Х.Х. Раҳимқулов

Дастур Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил
12 июндаги “Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини
кайта тайёрлаш ва малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш
чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПФ-4732-сонли, 2017 йил
7 февралдаги “Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича
Харакатлар стратегияси тўғрисида”ги ПФ-4947-сонли Фармонлари,
шунингдек 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада
ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПК-2909-сонли кароридан
белгиланган ўқув вазирилар мазмундан келиб чиққан ҳолда тузилган
бўлиб, у замонавий талаблар асосида кайта тайёрлаш ва малака ошириш
жараёнининг мазмунини такомиллаштириш ҳамда олий таълим
муассасалари педагог кадрларининг касбий компетентлигини мунтазам
ошириб боришни мақсад қилган.

Дастур мазмунини олий таълимнинг норматив-ҳуқуқий асослари ва
конунчилик нормалари, илор таълим технологиялари ва педагогик маҳорат,
таълим жараёнида ахборот-коммуникация технологияларини қўллаш,
амалий хорражий тил тизимли тахлил ва карор қабул қилиш асослари, махсус
фанлар нетизимда илмий ва амалий тадқиқотлар, технология тараккиёт ва
ўқув жараёнини ташкил этишнинг замонавий услублари бўйича сўнгги
лотуқлар, педагогнинг касбий компетентлигини ва креативлигини, глобал
Интернет тармони, мултимедиа тизимлари ва мавофадан ўқитиш
усулларини ўзлаштириш бўйича янги билим, кўника ва малакаларини
шакллантиришни назарда тутган.

Дастур доирасида берилган мавзулар таълим соҳаси бўйича
педагог кадрлари кайта тайёрлаш ва малакасини ошириш мазмунини, сифати
ва уларнинг тайёрлашга қўйилган умумий малака талаблари ва ўқув
режалари асосида шакллантирилган бўлиб, бу орқали олий таълим
муассасалари педагог кадрларининг соҳата оид замонавий таълим ва
инновация технологиялари, илор хорражий таърифлардан самарали
фойдаланиш, ахборот-коммуникация технологияларини ўқув жараёнига
келг татиб этиш, чет тилларини интенсио ўзлаштириш даражасини
ошириш хисобита уларнинг касб маҳоратини, илмий фаолиятини мунтазам
локалтириш, олий таълим муассасаларида ўқув-тарбия жараёнида
ташкил этиш ва бошқариш тизимли тахлил қилиш, шунингдек,
педагогик вазиятларда оптимал карорлар қабул қилиш билан боғлиқ
компетентияларга эга бўлишлари таъминланади.

Қайта тайёрлаш ва малака ошириш йўналишининг ўзига хос
хусусиятлари ҳамда долзарб масалалардан келиб чиққан ҳолда дастурда
тигловчиларнинг махсус фанлар доирасидан билим, кўника, малака
ҳамда компетентияларига қўйилган талаблар такомиллаштирилиши
мумкин.

Қайта тайёрлаш ва малака ошириш курсининг ўқув дастури қўйилган
модуллар мазмунини ўз ичига камраб оладан:

Ўқув дастури Тошкент тиббиёт академияси Кенгашининг карори билан тасдиқла таъриф
қилинган (2018 йил 18 август 4 -сонли баённома).

I. Олий таълимнинг норматив ҳуқуқий асослари

- 1.1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг асрлардада жамият ривож ва таълим-тарбия масалалари.
- 1.2. Таълим-тарбия жараёндларини ташкил этишининг қонуқчилик нормалари.

II. Илгор таълим технологиялари ва педагогик маҳорат

- 2.1. Инновацион таълим технологиялари ва педагогик компетентлик.
- 2.2. Харбий тиббиёт фанини ўқитишдаги илгор хорижий тажрибалар.

III. Таълим жараёнида ахборот-коммуникацион технологияларни қўлдан

- 3.1. Электрон педагогика ва педагогикнинг шахсий, касбий ахборот майдонини лойиқхаш.
- 3.2. Тиббиётда ахборот технологияларни қўлдан.

IV. Амалий хорижий тил

- 4.1. Амалий хорижий тилни ўранишининг интенсив усуллари.

V. Тизимли тахлил ва қарор қабул қилиш асослари

- 5.1. Олий таълим жараёнини бошқаришда тизимли тахлил ва қарор қабул қилиш технологиялари.
- 5.2. Дилларда асосланган тиббиётнинг қўлданлиши.

VI. Махсус фанлар

- 6.1. Харбий тиббиётнинг тараксийи йўналишлари ва юқори технологияларни қўлдан
- 6.2. Харбий тиббиётда замонавий диагностика усуллари
- 6.3. Харбий тиббиётда профилактиканинг ўрни

VII. Педагогик амалиёт

VIII. Малакавий аттестация

Курснинг максали ва вазифалари

Олий таълим муассасалари педагог кадрларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш курсининг максали педагог кадрларнинг ўқув-тарбиявий жараёндларни юқсак илмий-методик даражада таъминлашлари учун зарур бўлган касбий билим, кўникма ва малакаларини мунтазам янгилаш, малака талаблари, ўқув режа ва дастурлари асосида уларнинг касбий компетентлиги ва педагогик маҳоратини доимий ривожланишини таъминлашдан иборат.

Курснинг вазифаларини қуйидагилар қиради:

-“Харбий тиббиёт” йўналишида педагог кадрларнинг касбий билим, кўникма, малакаларини ўзлуксиз янгилаш ва ривожлантириш;

- замонавий талабларга мос ҳолда олий таълимнинг сифатини таъминлаш учун зарур бўлган педагогларнинг касбий компетентлик даражасини ошириш;

- педагог кадрлар томонидан замонавий ахборот-коммуникация технологиялари ва хорижий тилларни самарали ўзлаштирилишини таъминлаш;

- махсус фанлар соҳасидаги ўқитишнинг инновацион технологиялари ва илгор хорижий тажрибаларни ўзлаштириш;

-“Харбий тиббиёт” йўналишида ўқув жараёнини фан ва ишлаб чиқариш билан самарали интеграциясини таъминлашга қаратилган фаолиятни ташкил этиш.

Курс якунида тингловчиларнинг билим, кўникма ва малакалари ҳамда компетентлигига қўйилган талаблар:

“Олий таълимнинг норматив ҳуқуқий асослари”, “Илгор таълим технологиялари ва педагогик маҳорат”, “Таълим жараёнида ахборот-коммуникация технологияларини қўлдан”, “Амалий хорижий тил”, “Тизимли тахлил ва қарор қабул қилиш асослари” модуллари бўйича тингловчиларнинг билим, кўникма ва малакаларига қўйилган талаблар тегишли таълим соҳаси бўйича педагог кадрларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш мазмун, сифати ва уларнинг тайёрлиги ҳамда компетентлигига қўйилган умумий малака талаблари билан белгиланган. Махсус фанлар бўйича тингловчилар қуйидаги янги билим, кўникма, малака ҳамда компетентияларга эга бўлишлари талаб этилади:

Тингловчи:

- Харбий тиббиёт йўналиши фанининг асосий назарий ва амалий соҳаларда эришган ютуқлари, муаммолари ва уларнинг ривожланиш истикболларини;

- Харбий тиббиёт фанини фундаментал ва амалий жиҳатларини;

- Харбий тиббиёт йўналиши соҳасидаги инновацияларни ва таълим технологияларини ўқув жараёнига татбиқ этишининг назарий ва амалий асослари;

- Харбий тиббиёт йўналиши соҳасидаги мутахассисларга қўйилган замонавий талабларни;

- Харбий тиббиёт йўналиши соҳасидаги касалликларни ва уларнинг ривожланиш босқичларини;

- Харбий тиббиёт йўналиши касалликлар диагностикаси ва даволаш стандартларини;

- Харбий тиббиёт йўналиши касалликларнинг кечини ҳусусиятларини билиши керак;

Тингловчи:

- Харбий тиббиёт йўналиши фанларини ўқитишда илгор таълим технологиялардан самарали фойдаланиш;

- Харбий тиббиёт йўналиши касалликларининг ривожланиши босқичларидан келиб чиққан ҳолда уларга ёндашиш;
- Харбий тиббиёт йўналиши касалликларга соҳнал-демографик муаммолардан келиб чиққан ҳолда ташхис қўйиш;
- замонавий диагностика, даволаш ва профилактика усулларидан самарали фойдаланиш;

- Харбий тиббиёт йўналиши касалликларининг интегралланган усулда даволаш қўникмағаларига эга бўлиши лозим.

Тингловчи:

- Харбий тиббиёт йўналиши соҳасида замонавий диагностика усулларидан фойдаланиш;
- Харбий тиббиёт йўналиши касалликларининг кечги динамикасини аниқлаш

- Харбий тиббиёт йўналишида касалларни даволашда юқори технологияларни қўллаш.

- Харбий тиббиёт йўналиши касалликларида профилактиканинг ўрни
- Харбий тиббиёт йўналиши фанларини ўқитишда муаммоли педагогик вазиётларга инновацион ёндашиш маънақаларига эга бўлиши зарур.

Тингловчи:

- Харбий тиббиёт йўналиши касалликлар диагностикасида ва даволашда илгир хорижий тажрибаларни амалиётда қўллаш;
- Харбий тиббиёт йўналишида учрайдиган шойилин ҳолатларда тез ёрдам кўрсатиш;

- Харбий тиббиёт йўналишида каминвазив усулларни қўллаш;

- Харбий тиббиёт йўналиши касалликларни даволашда лазер технологияларидан фойдаланиш;
- беморларнинг жисмоний, руҳий ва клиник ҳуусиятларини инобатга олган ҳолда даволаш;

- Харбий тиббиёт йўналишида операцияларни ўтказишда замонавий диагностика усулларни қўллаш компетенцияларига эга бўлиши лозим.

Кўрсакчи

Кайта тайёрлаш ва малака ошириш курси 288 соатни ташкил этади. Ҳуқуқноқламаси ҳафтага 36 соат этиб белгиланган. Кайта тайёрлаш ва малака ошириш йўналиши бўйича таълим дастурларини тўлиқ ўзлаштирган ва Аттестациядан муваффақиятли ўтган курс тингловчиларига Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил 12 июндаги ПФ-4732-сон Фармони 3-илловаси билан тасдиқланган давлат намунасидаги малака аттестати берилди.

“Харбий тиббиёт” йўналиши бўйича кайта тайёрлаш ва малака ошириш курсининг ўқув модуллари ва уларнинг мазмуни

1. Олий таълимнинг норматив ҳуқуқий асослари

1.1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг асарларида жамият ривож ва таълим-тарбия масалалари.

Мустақил демократик тарққиёт ва жамият ривож. Ўзбекистон Республикаси Биринчи Президенти И.А.Каримов асарларида жамият ривожига доир янгила назарий-концептуал ғозлар. Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси.

Ўзбекистон Республикаси Президентини Ш.Мирзиёев демократик ислохотларни изчил давом эттириш тўғрисида. Халқ билан мулоқот ва инсон манфаатларини химоя қилиш – давлат сиёсатини устувор йўналиши. Халқ қабулҳоналари ва виртуал марказларининг ташкил этилиши. Халқ давлат идораларни учун эмас, давлат идоралари халқ учун ишлашининг зарурлиги. Танқидий таҳлил катий тартиб интизом ва шахсий жавобгарлик раҳбар фаолиятининг асоси эканлиги. Ўзбекистон Республикасинин янада ривожлантириш бўйича Харажатлар стратегиясининг ишлаб чиқилиши. Унинг устувор йўналишлари. Ўзбекистон иқтимоий ҳаётида амалга оширилаётган туь демократик ўзгаришлар. Таълим соҳасидаги ислохотлар, модернизациялаш ва интеграциялаши жараёналари. Жамиятдаги ўзгаришларда ёшларнинг иштироки. Ўзбекистон ёшлар иттифоқининг ташкил этилиши ва унинг аҳамияти.

1.2. Таълим-тарбия жараёналарини ташкил этишнинг қонунчилик нормалари.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар тушунчаси ва турлари. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни ишлаб чиқиш ва амалга киритиш тартиби. Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси. “Таълим тўғрисида”ги Қонуни. Қадрлар тайёрлаш миқдий дастури. Қадрлар тайёрлаш миқдий дастурининг босқичлари ва асосий йўналишлари.

Коррупцияга қарши курашнинг қонуний асослари ва унинг олдини олишнинг омиллари. Ўзбекистон Республикасини Президентининг 2017 йил 2 февралдаги “Коррупцияга қарши курашни тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг қониларини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ҚК-2752-сонли қарорининг мазмун-моҳияти.

Ўзбекистон Республикасини Президентининг 2015 йил 12 июндаги “Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини кайта тайёрлаш ва малакасини ошириш тизимини янада тақомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2015 йил 12 июндаги ПФ-4732-сон Фармонига ўзгариштириш ва қўшимча қиритиш тўғрисида”ги ПФ-4860-сонли фармони.

2017 йил 7 февралдаги “Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича Харажатлар стратегияси тўғрисида”ги ПФ-4947-сонли Фармони, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 27 февралдаги “Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш курслари тўғрисидаги Низомга ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида”ги 103-сонли қарори, 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПК-2909-сонли қарори, 2017 йил 16 февралдаги “Олий ўқув юртидан кейинги таълим тизимини янада такомиллаштириш тўғрисида”ги ПФ-4958-сонли қарори,

2011 йил 20 майдаги “Олий таълим муассасаларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ва доқори малакани мустаҳкамлаш тадбирлаш сифатини тубдан яхшилаш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПК-1533-сон қарори.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1998 йил 5 январдаги “Ўзбекистон Республикасидаги давлат таълим стандартларини ишлаб чиқиш ва жорий этиш тўғрисида”ги 5-сон Қарори, 1998 йил 5 январдаги “Ўзбекистон Республикасидаги давлат таълим стандартларини билан таъминлашни такомиллаштириш тўғрисида”ги 4-сон Қарори, 2001 йил 16 августдаги “Олий таълимнинг давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида”ги 343-сон Қарори, 2006 йил 10 февралдаги “Олий таълим муассасасига педагогларни танлов асосида ишлаб қабул қилиш тартиби тўғрисида”ги Низомни тасдиқлаш ҳусусидаги 20-сонли Қарори, 2012 йил 26 сентябрдаги “Олий таълим муассасалари педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 278-сонли Қарори, 2015 йил 10 январдаги “Олий таълимнинг давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида” 2001 йил 16 августдаги 343-сонли қарорига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида”ги 3-сонли Қарори, 2015 йил 20 августдаги “Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириши ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 242-сонли қарори, 2015 йил 2 мартдаги “Магистратура тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида”ги 36-сонли қарори, 2016 йил 2 майдаги “Ўзбекистон Республикаси таълим муассасаларини давлат аккредитациясидан ўтказиш тартиби тўғрисидаги низомга ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида”ги 136-сонли қарори ва бошқалар.

Давлат таълим стандартлари, ўқув режалари ва фан дастурлари тушунчаси ва уларга қўйилган талаблар. “Олий таълим муассасаларида талабалар билимининг назорат қилиш ва баҳолашнинг реитинг тизими тўғрисида”ги Низом. “Ўзбекистон Республикаси олий таълим муассасалари талабаларининг малакавий амалиёти тўғрисида”ги Низом. “Ўзбекистон Республикаси олий таълим муассасалари биттирувчиларининг яқиний давлат аттестацияси тўғрисида”ги Низом. Олий таълим муассасаларида мустақил таълимни ташкил этиш тартиби тўғрисида”ги Низом. “Магистратура тўғрисида”ги Низом. “Очик лекцияларни ташкил

етиш ва ўтказиш тартиби тўғрисида”ги Низом ва бошқа меърий ҳужжатлар.

Олий ва ўрта махус таълим вазирлигининг 2016 йил 2 майдаги “Ўзбекистон Республикаси таълим муассасаларини давлат аккредитациясидан ўтказиш тартиби тўғрисидаги низомга ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида”ги 136-сонли буйруғи, 2017 йил 1 мартдаги «Йили ўқув услубий мажмуаларини тайёрлаш бўйича услубий кўрсатмани тасвиб этиш тўғрисида»ги 107-сонли буйруғи, 2017 йил 13 мартдаги «Олий таълим муассасалари кафедралари Кенашларини ташкил этиш тўғрисида»ги 138-сонли буйруғи, 2015 йил 7 апрелдаги “Олий таълим муассасалари талабалари республика фан олимпиадаси тўғрисида»ги 123-сонли буйруғи, 2017 йил 24 апрелдаги “Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Олий таълим тизимини янада ривожлантиришнинг чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2017 йил 20 апрелдаги Қарорини ижроси тўғрисидаги 244-сонли буйруғи, 2017 йил 26 майдаги “Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 20 майдаги 304-сонли Қарори ижроси тўғрисида”ги 342-сонли буйруғи.

II. Илгир таълим технологиялари ва педагогик маҳорат

2.1. Инновацион таълим технологиялари ва педагогик компетенция.

Инновацион таълим технологияларининг моҳияти, турлари ва назарий асослари. Инновацион жараёнларнинг кечиб босқичлари.

Олий таълим муассасаларида ўқув жараёнини ташкил этишнинг инновацион шакл, метод ва воситалари.

Шахста йўналтирилган таълим технологияларининг мазмуни, йўналишлари. Таълим олувчиларнинг билиш фаоллигини ошириш ва мустақил таълимни ташкил этиш асосидаги инновацион таълим технологиялари; амалий ўйинлар, муаммоли ўқитиш, интерфаол таълим, модулли-кредит тизими, case study (кейс стади), маҳорат дарслари, асосидаги методлардан ўқув-тарбия жараёнида қўйилган. Ўқув дойирхаларини ишлаб чиқиш ва амалиётга татбиқ этиш.

Педагог қасбий компетенциясининг тузилиши ва мазмуни. Педагог психологик, методик, информацион, креатив, инновацион компетенциясини мазмун-моҳияти. Педагогик маҳорат асослари ва тарқибий қисмлари. Ўқитувчининг коммуникатив компетенциясини, педагогик жараёнда мулоқот услубларини тўғри танлаш ва улардан самарали фойдаланиш. Педагогик деонтология. Аудиторияда шахслараро муносабатларни самарали ташкил этиш ва турухни оптимал бошқариш. Педагогик низоларни самарали ҳал этиш йўллари. Замонавий педагог инилжи хамда ўқитувчининг ўз-ўзини қасбий ва шахсий такомиллаштириб бориши.

Креативлик-педагогик ижодкорликнинг асоси сифатида. Олий таълим педагог кадрларининг креатив потенциални тушуниш ва моҳияти. Педагогларда креатив компетенциясини шакллантиришнинг зарурий шаро-

шароитлари, моделлари. Касбий фаолиятда позитив-фаол мотивация ва педагог кадрларнинг креатив потенциалини баҳолаш мезонлари.

2.2. Харбий тибиёт фанини ўқитишдаги янгор хорижий тажрибалар.

Тарлим ва тарбия жараёнларини ташкил этишда хорижий тажрибалар. Ривожланган Европа давлатлари (Германия, Англия), Оснё мамлакатлари (Япония, Жанубий Корея) ва Америка Қўшма штатлари каби давлатларнинг ўқув, ўқув-услубий, илмий-тадқиқот жараёнларини ташкил этиш ва амалда қўллаш бўйича тажрибаларини тарлим тизимга талбик этилиши.

Ўқув жараёнининг норматив-ҳужужкий асослари (тарлим стандартлари, ўқув режа, фан дастури ва локал ҳужжатлар) бўйича хорижий тажрибалар ва уларнинг қиёсий таҳлили.

Тарлим хизматларини кўрсатиш бўйича дунё бозори ва хорижий тажрибалар.

Харбий тибиёт соҳасини ривожланишга сўнгги йилларда ҳисса қўшган соҳанинг етув олимлари ва улар томонидан яратилган илмий назариялар, Илмий мактаблар, кшифетлар натижаси, Харбий тибиёт соҳаси бўйича нашр этилган сўнгги ўқув ва илмий адабиётлар таҳлили. Харбий тибиётфанларининг жорий ҳолати ва истиқболдаги вазифалари.

III. Тарлим жараёнда ахборот-коммуникация технологияларини қўллаш

3.1. Электрон педагогика асослари ва педагогнинг шахсий, касбий ахборот майдонини дойналаш.

Замонавий ахборот-коммуникация технологиялари ва улардан тарлим жараёнда фойдаланиш имкониятлари.

Педагогик фаолиятда амалий дастурий воситалардан фойдаланиш. Microsoft Office пакетининг замонавий версиялари таснифи. Microsoft Office пакети дастурларида (MS Word, MS Excel, MS Power Point ва б.) ўқув-методик материалларни яратиш усуллари.

Web 2.0/3.0 технологиялари. Педагогик дастурий воситалар. Муаллифлик дастурлари (Spring Free, Antiscalar ва бошқ.) ва улардан фойдаланган ҳолда муаллимларга электрон ўқув ресурсларини яратиш.

Компьютер тармоқлари. Интернет технологиялари характеристикаси. Интернет тармоқининг асосий хизматлари ва унда мулоқот турлари. Интернет ресурсларидан тарлимда фойдаланиш. Ziyonet.uz тарлим портали. Google асбоб ускуналари ва хизматлари (сервислари)дан фойдаланган ҳолда ўқув жараёнини ва ахборот тарлим майдонини дойналаш. Электрон портфолио ва унда ишлаш технологиялари.

Масофавий тарлим ва уни ташкил этиш асослари. Moodle масофавий тарлимни бошқариш тизимига ўқув ресурсларини яратиш ва жойлаштириш. Ахборотта таҳлиллар. Ахборотни химовлашининг замонавий восита ва усуллари. Идентификация ва аутентификация жараёнлари.

3.2. Тибиётда ахборот технологияларини қўлланлигини.

Тибиётда ахборот технологиялари ҳақида тушунча. Ахборот технологиялари воситаларини тибиётда қўлланлигини. Тибиётда янги ахборот технологиялари, ахборот тизимини бошқариш, ахборот тизимининг функционал ташкил этивчилари. Тибиётда марҳумотлар узатиш тизимини ташкил этиш ва уларнинг афзалликлари. Замонавий ахборот технологияларини тибиёт жараёнларга қўллаш натижасида иш фаолиятини сифатини ошириш ва автоматлаштириш. Тибиёт текширув жараёндарида олинган натижаларни ахборот технологиялари ёрдамида қайта ишлаш, статистик анализ қилиш, 2D, 3D график усулда тасвирлаш ва улар асосида марҳумотлар базасини яратиш, хавфсизлигини таъминлаш. Яратилган марҳумотлар базасидан тибиётнинг барча соҳасидаги ходимларнинг ягона локал тармоқда шахсий логин парол орқали марҳумотлардан фойдаланишни ташкил этиш. Ахборот технологияларни қўллаган ҳолда тибиёт соҳасида аҳолига интерактив хизматлар кўрсатиш. Тибиёт соҳасида олинган марҳумотлар базасини ахборот технологиялар ёрдамида тарлим тизимга интеграция қилиш.

IV. Амалий хорижий тил

4.1. Амалий хорижий тилни ўрганишининг интегсив усуллари.

Хорижий тилни ўқитиш ва ўрганишдаги ислохотлар. Тил бўйича Европа стандарти ва унинг талқини. Тил алоқа (коммуникация) воситаси сифатида ва тилга онд билми ва кўникмаларни шакллантириш усуллари. Тилни ўрганишда муваффақиятга эришиш шарт-шароитлари: касбий интерактив мулоқот муҳити, мулоқот клубларини ташкил этиш, ўзининг тил кўникмалари даржасини баҳолаш ва бошқ. Хорижий тилни ўрганишда драматиканинг аҳамияти (драматика ва лексика-В1-В2 оралигида). Тил ўрганишда ўқитувчи ва ўргатувчиларни рол. Тил ўрганиш учун зарур ўқув-аудио, методик ва онлайн ресурслар. Тили ўрганилётган мамлакат маданиятининг билишининг аҳамияти. Маданиятлараро мулоқот компетенцияси (ўзбек ва хорижий тилда сўзлашувчи халқлар маданияти, урф-одатлари, анъаналари ҳақида чет тилда гапира олиш).

Мулоқот мавзулари: кундалик ҳаётга онд (шахсий марҳумот, онда ҳақида марҳумот, бунд вақтни ўтказиш ва ҳоказо) иктимоний ҳаётга доир, тарлимга ва касбга йўналтирилган мавзулар.

Мутахассисликка онд матнларни ўқий, уларни тушуна олиш, отзак баён эта олиш, ўз фани бўйича ўқув жараёнини ташкил этишда соҳага онд хорижий тилдаги атамалардан фойдаланиш.

V. Тизимли таҳлил ва қарор қабул қилиш асослари

5.1. Онлий тарлим жараёнини бошқаришда тизимли таҳлил ва қарор қабул қилиш технологиялари.

Тизимли таҳлил назарияси фанлараро назария сифатида. Тизим ва тизимнинг белгилари. Тизимлар классификацияси. Тизим структураси. Тизимли таҳлилнинг максали ва вазифалари. Тизимли синтез. Педагогик фаолиятда

тизимли тахлил. Педагогик тизим ва унинг тузулиши. Педагогик вазиятларнинг тизимли тахлилини амалга ошириш. Тизимли тахлилни амалга оширишнинг асосий бошқичлари. Тизимли тахлилни амалга ошириш моделлари. Тизимли тахлилни амалга ошириш методлари.

Карор тушунчаси ва унинг асосий вазифалари. Карор турлари ва уни қабул қилиш усуллари. Карорларга қўйиладиган асосий талаблар.

Карор вариантларини тайёрлаш технологияси. Карор қабул қилиш жараёни ва педагог шахси. Карорларни қабул қилиш жараёнига таъсир кўрсатувчи асосий омиллар. Педагогик жараёни бошқаришда карорларнинг ўрни. Карор натижаларини баҳолашнинг ээкспертли ва прогнозистик методлари. Карорлар самарадорлигини баҳолаш мезонлари. Қабул қилинган карорлар нирросини таъминлаш механизми. Педагогик фаолиятда карор қабул қилиш технологияси. Карорлар нирросининг назорати.

5.2. Далилларга асосланган тибиётнинг қўлланлиши.

Харбий тибиёт йўналишлари фани далилларга асосланган тибиётнинг мезонларини киритиш. Рандамизацияланган тадқиқотларнинг тизимли кўрик базасини яратиш. Харбий тибиёт йўналишида илмий тадқиқот ишларини бажариш учун халқаро стандарт асосида рандамизацияланган натижалардан фойдаланиш. Далилларга асосланган тибиёт терапевтик ва хирургик касалликларни даволашда илмий асосланган индивидуал ёндашувни таъминлайди. Далилларга асосланган тибиёт асосида терапевтик ва хирургик касалликларни таххислаш, олдини олиш ва даволашнинг клиник текширишларнинг самарадорлиги ва хавфсизлигини аниқлаш.

VI. Махсус фанлар

6.1. Харбий тибиётнинг тараккиёт йўналишлари ва юкори технологияларни қўллаш.

Харбий тибиёт фанининг долзарб масалалари, тараккиёт йўналишлари: кўшинларни тибиёт даволашни ташкил этишда замонавий қарашлар, харбий тибиёт хизматни бошқаришнинг замонавий усулларини амалиётда қўллаш, харбий-тибиётда замонавий даволаш ва профилактика тadbирларини ташкил этиш, тибиёт техникани таъкомиллаштириш.

Даволаш ишларини ягона стандартлар асосида ташкил этиш, касалликни ўз вақтида аниқлаш. Харбий тибиёт йўналиши касалликларини даволашда янги қарашлар. Харбий тибиёт йўналиши касалликларидида учрайдиган шовшинчи холатларда тез ёрдам кўрсатиш шарт-шароитлари.

Харбий тибиёт йўналишида янги даволаш усуллари. Замонавий видеоэндоскопик диагностика ва даволаш усуллари. Лазероскопик диагностика ва даволаш усулларини қўллаш натижалари ва келажати. Янги эндоваскулар диагностика ва даволаш усуллари. Харбий тибиёт йўналишида камминазив усулларни қўллаш истикболлари. Лазер технологияларни харбий тибиёт йўналишида қўллаш.

Ўзбекистонда ривож топётган даволаш усуллари билан яқиндан танишиш.

6.2. Харбий тибиётда замонавий диагностика усуллари.

Харбий тибиёт йўналиши фандарининг тараккиёт йўналишларида касалликларни эрта таххислашда компьютер, лазер ва бошқа замонавий технологиялардан фойдаланиш ва амалиётда қўллаш. Нур билан таххислаш деб номланган замонавий технологияларнинг тибиёт имкониятлари. Хозирги вақтда дунё тибиётда амалиётда қиритиладиган янгиликлар, уларнинг афзаллик томонлари. Харбий тибиёт йўналиши тармоқида замонавий инновацион ўзгаришлар.

Ўзбекистон Республикаси Муҳофаза вазирлиги Марказий харбий клиник госпиталида қўлланяладиган замонавий диагностика (магнит-резонанс томография, компьютер томография ва с.к.э.) ва даволаш асбоб-ускуналари ва уларнинг ишлаш тамойиллари.

6.3. Харбий тибиётда профилактиканинг ўрни.

Харбий тибиёт йўналиши касалликларининг социал-демографик муаммолари ва ечимлари, клиникаси, тадхис қўйилиш, замонавий даволаш ва профилактика йўллари. Хозирги вақтда кенг тарқалган, харбий тибиёт йўналишида социал муаммо ҳисобланган касалликларни барвақт аниқлаш ва даволаш муаммоларини ўрганиш, хозирги замон илм-фан ютуқлари асосида ёнғити диагностика ва даволаш усулларини ёрғитиш.

Соғлом ва баркамол авлодни тарбиялаш, аҳоли репродуктив санолатлигини мустақкамлаш, соғлом турмуш тарзини янада шакллантириш.

VII. Педагогик амалиёт

Қайта тайёрлаш ва малака ошириш кўрсаткичи педагогик амалиёт очик маърузалар ва амалий машғулотлар ўтказиш, ўтилган дарсларнинг муҳокама қилиниши ва танқидий тахлил этилишига асосланган ҳолда амалга оширилади.

Педагогик амалиёт қайта тайёрлаш ва малака ошириш йўналишлари ва мутахассисликларининг ўзига хошлигиндан келиб чиққан ҳолда олий таълим муассасаларининг тегишли профиль кафедраларида ташкил этилади.

Амалий машғулотларни ташкил этиш бўйича кўрсатма ва тавсиялар

Амалий машғулотларда тингловчилар ўқув модуллари доирасидати ижодий топшириқлар, кейслар, ўқув лойиҳалари, педагогик жараёнлар билан боғлиқ вазиятлар масалалар асосида амалий ишларни бақарайдилар.

Амалий машғулотлар замонавий таълим услублари ва инновацион технологияларга асосланган ҳолда ўтказилади. Бундан ташқари, мустақил ҳолда ўқув ва илмий адабиётлардан, электрон ресурслардан, тарқатма материаллардан фойдаланиш тавсия этилади.

Мустақил таълимни ташкил этишининг шакли ва мазмуни

Мустақил таълим тегишли ўқув модули бўйича ишлаб чиқилган топшириқлар асосида ташкил этилади ва унинг натижасида тингловчилар битирув иши (лойиха иши) ни тайёрлайди.

Битирув иши (лойиха иши) талаблари доирасида ҳар бир тингловчи ўзи дарё бераётган фани бўйича электрон ўқув модулларининг тақдирини тайёрлайди.

Электрон ўқув модулларининг тақдироти куйидаги таркибий қисмлардан иборат бўлади:

Кейслар банки;

Мавзулар бўйича тақдиротлар;

Бошқа материаллар (фанини ўзлаштиришга ёрдам берувчи қўшимча материаллар: электрон таълим ресурслари, маъруза матни, глоссарий, тест, кроссворд ва бошқ.)

Электрон ўқув модулларини тайёрлашда куйидагиларга алоҳида эътибор берилди:

- тавсия қилинган адабиётларни ўрнатиш ва таҳлил этиш;

- соҳа таракқиётининг ўсиш ва йўналишлари ва вазифаларини ёритиш;

- мутахассислик фанларидати инновациялардан ҳамда илгир хорижий тажрибалардан фойдаланиш.

Шунингдек, мустақил таълим жараёнида тингловчи касбий фаолиятти натижаларини ва талаблар учун яратилган ўқув-методик ресурсларини “Электрон портфолио” тизимига киритиб бориши лозим.

Дастурнинг ақборот-методик таъминоти

Модулларни ўқитиш жараёнида ишлаб чиқилган ўқув-методик материаллар, тегишли соҳа бўйича илмий журналлар, Интернет ресурслари, мультимедиа маҳсулотлари ва бошқа электрон ва катоз вариантдаги манбаалардан фойдаланилади.

Адабиётлар

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг асарлари

1. Каримов И.А. Юксак маънавият – енгилмас куч. –Т.: “Маънавият”, 2008. – 176 б.
2. Каримов И.А. Ўзбекистон мустақилликка эришиш оstonасида. –Т.: “Ўзбекистон”, 2011. –440 б.
3. Каримов И.А. Она юртинимиз бахти икболи ва буюк келажакни йўлида хизмат қилиш – энг олий саодатдир. –Т.: “Ўзбекистон”, 2015. – 302 б.
4. Мирзиёев Ш.М. “Эркин ва фаровон, демократик Ўзбекистон давлатини мард ва олжананоб халқимиз билан бирга курашимиз” мавзусидати Ўзбекистон Республикаси Президентини давлатимизга киришиш тантанали маросимига бағишланган Олий Мажлис палаталарининг кўшма мажлисидаги нўтки. –Т.: “Ўзбекистон”, 2016. – 56 б.
5. Мирзиёев Ш.М. “Қонун устуворлигини ва инсон манфаатларини таъминлаш – норт таракқиётни ва халқ фаровонлиги тарови” мавзусидати Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганининг 24 йиллигига бағишланган тантанали маросимдаги маърузаси. – Т.: “Ўзбекистон”, 2017. – 48 б.
6. Мирзиёев Ш.М. Танқидий таҳлил, катъий тартиб-интизом ва шахсий жавобдорлик – ҳар бир раҳбар фаолиятининг кундалик қондаси бўлиши керак. –Т.: “Ўзбекистон”, – 2017. – 102б.
7. Мирзиёев Ш.М. Буюк келажакимизни мард ва олжананоб халқимиз билан бирга курашимиз. –Т.: “Ўзбекистон”, 2017. – 488 б

II. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар

1. Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси. – Т.: Ўзбекистон, 2014.
2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 7 февралдаги “Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича Ҳаракатлар стратегияси тўғрисида”ги 4947-сон Фармони.
3. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 5 июлдаги “Ёшларга оид давлат снёсати самарадорлигини ошириш ва Ўзбекистон ёшлар иттифоқи фаолиятини кўйлаб-қувватлаш тўғрисида”ги 5106-сон Фармони.
4. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил 12 июндаги “Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва малакесини ошириш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 4732-сон Фармони.
5. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 2 февралдаги “Коррупцияга қарши курашиш тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг қондларини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПК-2752-сонли қарори.
6. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПК-2909-сонли қарори.

7. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2012 йил 26 сентябрдаги “Олий таълим муассасалари педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малякасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 278-сонли Қарори.
8. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 20 августдаги “Олий таълим муассасалари раҳбар ва педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва малякасини оширишни таъкидлаш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 242-сонли қарори.
9. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 27 февралдаги “Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малякасини ошириш курслари тўғрисидаги низомига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида”ги 103-сонли қарори.
10. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 05-майдаги “О меҳар ва дилнинг қалбига реформированию системы медицинского образования в Республике Узбекистан”ги 2956-сон Қарори.

III. Махсус адабиётлар

1. Diane Beteher, Ann M. Johns, Brian Paltridge. *New directions in English for specific purposes research*. The University of Michigan Press, 2011.
2. Рақамли телевидение // Х.С.Соғатов тахрири остида Ўқув қўлланма. Т.: 2015.
3. Саггаров Э., Алимов Х. Бошқарув мудлоғи. – Т.: “Академия”, 2003. – 70 б.
4. Сурмин Ю.П. Теория систем и системный анализ: Учебное пособие.– Киев: “МАУП”, 2003.– 242с.
5. Арингов М. Интернет ва электрон почта асослари. – Т.: 2000. – 218 б.
6. G'ulomov S.S., Begalov B.A. *Informatika va axborot texnologiyalari*. – Т.: Fan, 2010.–686с.
7. Gadnuev A., Karimov M. Sh., Axmedov X.S. *Ishki kasalliklar prognozlashi*. – Toshkent, 2012. 708 b.
8. Ишмухамедов Р.Ж., Юлдашев М. Таълим ва тарбияда инновацион педагогик технологиялар. – Т.: “Нихол” нашриёти, 2013. 2016.–279б.
9. Исмаилов А.А. Жалалов Ж.Ж. Саггаров Т.К. Ибрагимходжаев И.И. Инглиз тили амалий курсидан ўқув-ўқитувчи бўлиб ўқиш. *Basic User/ Breakthrough Level A1/-T.*: 2011. – 182 б.
10. Karimova V.A., Zaynutdinova M.B., Nazirova E.Sh., Sh.Sh. *Tilimni ta'lim asoslari*. – Т.: “O'zbekiston fanlari milliy jam'iyati nashriyoti”. 2014–192 b.
11. Michael Swan, Catherine Walter. *The Good Grammar Book*. Oxford, 2001.
12. Махмудов И.И. Бошқарув профессионализи: психологик таҳлил. – Т.: “Академия”, 2011. – 154 б.

13. Ишмухамедов Р., Абдуқодиров А., Пардаев А. Тарбияда инновацион технологиялар (таълим муассасалари педагог-ўқитувчилари учун амалий таълим). – Т.: “Истеъдод” жамғармаси, 2009. – 160 б.
14. Норсенов И.П., Зиминов А.М. Информационные технологии в образовании: Учебное пособие.–М.: Изд. МГТУ им. Н.Баумана, 2002.–336с.
15. DUEI-Development of Uzbekistan English Teachers*-2-том. CD ва DVD материаллари, Тошкент.: 2008.
16. Подласый И. Педагогика. Новый курс: учебник для студ. вузов. – в 2-х кн. – М.: ВЛАДОС, 1999. – 567 с.
17. Ишмухамедов Р., Абдуқодиров А., Пардаев А. Таълимда инновацион технологиялар (таълим муассасалари педагог-ўқитувчилари учун амалий таълим). – Т.: “Истеъдод” жамғармаси, 2008. – 180 б.
18. Креативная педагогика. Методология, теория, практика. / под. ред. д.т.н., проф. В.В.Попова, акад. РАО Ю.Г.Круглова.-3-е изд.–М.: “БИНОМ. Лаборатория знаний”, 2012.–319 с.:ил.
19. Peter Master. *English Grammar and Technical Writing*. Regional Printing Center, 2004
20. Махмудов И.И. Бошқарув психологияси. – Т.: 2006. – 230 б.
21. Азизходжаева Н.Н. Педагогик технологиялар ва педагогик маҳорат. – Т.: Молия, 2003. – 192 б.
22. Сергеев И.С. Основы педагогической деятельности: Учебное пособие. – СПб.: Питер. Серия “Учебное пособие”, 2004–316 с.: ил.
23. Michael McCarthy “English Vocabulary in use”. Cambridge University Press, 1999. Presented by British Council.
24. Ўзбекистон республикаси Мудлоф вазирынинг 2015 йил 18 август кундаги 646-сонли буйруғи.

IV. Электрон таълим ресурслари

1. Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги: www.edu.uz
2. Ўзбекистон Республикаси Алоқа, ахборотлаштириш ва телекоммуникация технологиялари давлат қўмитаси: www.asi.uz
3. Компютерлаштириш ва ахборот-коммуникация технологияларини ривожлантириш бўйича Мувофикаштирувчи кенгаши: www.ictcoopil.gov.uz
4. Ўзбекистон Республикаси олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳуқуқидagi Бош илмий-методик марказ: www.vimn.uz
5. www.ziyouz.net
- Info.com.uz электрон журнали: www.info.com.uz

ИШЛАБ ЧИКИЛГАН:

Олий таълим тизими педогог ва раҳбар кадрларни қайта тайёрлаш ва уларнинг малякасини оширишни ташкил этиш Бош илмий-методик маркази

Директор У.Ш.Бегимкулов
201 й.
М.ў.

Тошкент тибобёт академияси хузуридаги педогог кадрларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малякасини ошириш тармоқ маркази

Директор У.А. Ташкенбаева
201 й.

КЕЛИШИЛГАН:

Соғлиқни сақлаш вазирлиги Фан ва ўқув юртлиари бот ботшкармаси

Бошкарма бошлиги Ў.С. Исмаилов
201 й.

